

KÖLÖNLETES ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Egy évre	10 kor.
Hegyedévre	4 .
Helyben házas korva:	
Egy évre	20 kor.
Hegyedévre	5 .
Vidékre postán szállítva:	
Egy évre	24 kor.
Hegyedévre	6 .

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenés minden nap a holtól és
szombat napok kivételével.
Hivatkozási és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáca-utca 3.
A kiadóhivatalban a kiadásnak
nagy megérkezése nem vállalható.
Hirdetéseket és hirdetőket a
kiadóhivatalban intézendők.
Egyes adatok ára 3 fillér.

NAGYVÁRAD aug. 10.

A miniszterelnök lemondása.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 10.

Rövid két hónap óta ma már a második kormány is beadta lemondását, és tekintettel a mai zilált politikai helyzetre, a személy változások úgy látszik a kívánt sikerre nem fognak vezetni.

Az ellenzék célját elérte, erősnek bizonyult és kormányokat buktat.

Széll Kálmán fényes bukása érthető, ő a katonai javaslatokhoz kötötte sorsát, és miután a nemzet ellentállása ezek törvényerőre emelését meggátolta, ő habár heves küzdelem után, de jónak vélte tárczájától megválni.

A bukás pillanatában azonban Széll Kálmán oly nagynak mutatkozott, hogy már akkor is jelentkeztem, hogy a miniszterelnök mai bucsuja a számottevő politikusok körében azt a benyomást keltette, hogy ő, de csakis ő lesz hivatva a parlamenti békét, az ország nyugalmát helyreállítani.

Széll Kálmán lemondása után a kabinetalakítás nehézségekbe ütközött, míg végre Khuen a függetlenségi párttal történt értekezése után a kormányalakítást elvállalta.

Khuen az új háznak bemutatkozott, és a megbeszélésekhez híven, a katonai javaslatokat visszavonta. Am a függetlenségi párt különböző csoportjai az ellenzékieskedésben annyira mentek, hogy a

további obstrukciót a saját határozatukkal szemben is elhatározták, ama véleményüknek adva kifejezést, hogy az egyenrangú párthatározat az egyesekre nem bir kötelező érvénnyel, és hogy lelkiismeretüket megnyugtassák, a Kossuth-pártból kilépve, mint Kossuth-párti képviselők a legvehemensőbb támadást intézték a miniszterelnök ellen.

És miért?

Mondják azért, mert a miniszterelnök a jogot, szabadságot és alkotmányt erőszakkal fogja alkalmazni. Vajjon nem-e érte őket csalódás, erre nézve határozottan lehet válaszolni, mivel Khuen rövid miniszterelnöksége az őszinte, nyílt magyar politikusként minden kimagasló vállalásával rendelkezett.

A bileki katasztrófa alkalmával a Házban tett rövid kijelentése örökké emlékezetes marad, úgy, hogy a nagy igaz siker pillanatában még az ellenzékiek is mondogatták: Még egy ily beszéd és akkor az obstrukció le van szerelve. Ám közbe jött a vesztegetési eset, mely tudván kívül pozíciójának megerősítésére irányult és a melyben ártatlansága a parlamenti bizottság előtt fényesen kiderült, mindazonáltal a mesterségesen szított közvélemény hangulatának nyomása alatt, jónak látta Kossuth Ferencz ama tanácsát követni, a mely így hangzott: Kérve kérem a miniszterelnök urat, hozza meg az ország érdekében azt a nagy áldozatot s hagyja el a miniszterelnöki széket.

Khuen a tanácsot követte, ma bejelentette a Háznak lemondását azon indokolással: Miután a kormánynak a kívánt üdvös békét helyreállítani nem sikerült,

a kabinet befejezettnek tekintette a misszióját, ő Felségének beadta lemondását, a ki volt oly kegyes azt elfogadni. Együttal a Háznak tudomására hozta, hogy a válság elintézése céljából ő Felsége legközelebb Magyarországra érkezik.

Politikai körökben Khuen szereplését, ténykedését olyannak tekintik, a mely méltán megilleti őt, a nagy igaz hazafi, a bölcs előre látó államférfi jelzővel.

F. Gy.

A válság tartama.

Budapest, augusztus 10.

A jövőről beszél mindenki. A válság még egész héten át eltarthat. Ami a tényleges határnapokat illeti, a király szerdán Ischlből Bécsbe megy és a felhívandó magyar politikusokat ott fogja meghallgatni. Ő Felsége csak szerdán este érkezik Bécsbe és csütörtökön fogja meghallgatni a meghívott államférfiakat. Ha feltesszük, hogy a meghívottak között ott lesz a jövő miniszterelnök is, úgy ez pénteken kaphatja csak a megbízást a kabinetalakításra. Mondjunk, hogy a designált elnök szombaton már megtudja alakítani kabinetjét és vasárnap már a kinevezés is megtörténik, akkor is csak legkorábban mához egy hétre mutakozhatik be az új kabinet a Házban, ami még nem jelenti a válság végét, mert még az ellenzékkel is meg kell egyezni. Ha megfelelő ember lesz az új miniszterelnök és elfogadható engedményeket is hoz, a válság a legjobb esetben is a jövő hét végén érhet teljesen véget és megindulhat a rendes parlamenti munka.

„A TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

A reklám művészete.

Nagy városokban, ahová az ember szeme téved, mindenütt szinte kiált a reklám a betűk, fényformák és egyéb feltűnő dolgok alakjában. Nem éppen túlzott tehát annak a londoni embernek a kifakadása, aki elkéseredetten költözött el a fővárosból, mert — nem tudta tovább elviselni a reklámot. E téren ma már oly tökéletes a produktum, hogy szinte nem marad tenyérynél hely és kigondolható alkalom, amelyre rá ne illeszteni, vagy amelybe bele ne keverődnék valami reklámot.

Ha Londonban meg akarsz mosdani, a lavór felekéről nagy betűk ajánlják a legkittünőbb szappant. Már a fej t sem hajthatja le az ember párnára, amely ne volna tele szívtől reklámmal. S még mindig halad, fejlődik, tökéletesedik a reklám.

Nemrégiben egy tejes kihordó ember kora hajnalban egy színházi szolgát megcsipett, amint minden kapura ezt a feliratu czédulát illesztette:

— Niics itthon. Elment, hogy megőszze a „Miért ment el hazulról Smith?” című darabot.

Egy ruhakereskedő Cardiff város valamennyi pékjével összeköttesbe lépett, s egy reggel minden kenyéren, amelyet a házakba vittek, ez az anonce volt olvasható:

— Viseljük M. ruháit!

A legsábitóbb reklámot mégis az amerikaiak eszelték ki: a coupon-rendszert, amelylyel a kereskedő úgy csábit vásárlókat, hogy aki bizonyos összegig vásárolt nála, az ingyen hajójegyet kap Párizsba és vissza. Ezt az ideát aztán változtatták a legkülönbözőbb módon. A new yorki színházigazgatók immár egész divattá emelték, hogy aki a szezon folyamán a legtöbb belépőjegyet vásárolta, az szabad-jegyet kap európai körútra.

Az amerikaiak különben legóvább jutottak a reklámmal. Egy játékkereskedő például arra a gondolatra jutott, hogy minden reggel egy waggonra való apró kagylót hordatott egy fürdőtegerpartra, ahol a gyermekek játszanak. Minden kagylóban pedig reklám felírás volt. Ezt az ideát még tulszárnyalja annak a whisky-gyáros czégnek az ötlete, amely abból állott, hogy léghajóról parányi ernyőket bocsátatott le. Minden ernyőcske persze reklám volt. Canadában egy kalosni-gyáros minden gummitalpra ráíratta a jelszavát, úgy, hogy az a hóban aztán lenyomódott!

— Fitall gummiczipődi örökké tartanak!

Még leleményesebb volt az a new-yorki színház igazgató, aki a következő levél kíséretében küldte szét hirdetését a jobbmodu lakosoknak, akiknek címét a lakjegyzékből vágta ki:

Tisztelt uram!

Fölteszem, hogy uraságod évi jövedelme

Az idény előhaladása folytán az összes raktáron lévő nyári áruk meglepően leszállított áráért kaphatók

FÁBRY TESTVÉREK

fő-utczai nagy áruházában Nagyváradon

Keresztény üzlet!

Női, férfi- és gyermek nyári cipők, egész könnyű kalapok, nyári ingek, rövid alsó nadrágok, nyakkendők, mellények, derékövök. Keztyük, harisnyák, fürdő czikkek, torna-ingek stb. Női ruháknak cretonok, zephirek, batisztok s még sokféle nyári czikkek

9 minden elfogadható árban kiárusítatnak.

Lelkiismeretes kiszolgálás.

A meghívások.

Eddigél egyetlen magyar politikus nem kapott meghívást legfelsőbb kihallgatásra. A politikai körök csak találgatják, hogy kik volnának a meghívandók. Kombinálják a következőket: gróf Apponyi Albert, gróf Csáky Albin, gróf Andrássy Gyula, gróf Szápáry Gyula, Széll Kálmán, Lukács László és Wekerle Sándor. A mi értesülésünk szerint Wekerlét előleges tanácsadásra nem fogják meghívni; rá csak akkor kerül a sor, ha ő felsége a többiek meghallgatása után elhatározta, hogy őt bizza meg a kabinet alakításával. Széll Kálmán meghívása sem áll előtérben. Szerintünk a király csak Apponyit, Lukácsot, Csákyt, Szápáryt és legfeljebb Andrássyt fogja meghallgatni; utóbbit is kétségesnek tartjuk, miután a multkor sem hallgatták meg. Mondják, hogy legutóbbi magatartása megjavította helyzetét és hogy ezért most ki fogják kérni tanácsát. Ischlből hazatért levelezők azt jelenti, hogy jó helyről vett értesülései szerint a kihallgatások nem fogják komolyan befolyásolni a helyzetet; a király állítólag Lukács és Apponyi között ingadozik és szerdáiig egyik vagy másik irányban határozni fog, úgy hogy a kihallgatások megindultakor már tisztában lesz a megbízás kérdésében. Ez valószínűnek látszik, de azért a kihallgatások ezuttal mégis befolyással lesznek, mert például Apponyi megbízása nagyon is függ az audienciától, mert biztos tudomásunk szerint Apponyi csak úgy vállalja az elnökséget, ha az adandó felhatalmazás alapján biztosan megteremtheti a békét; másképpen nem. A kihallgatások során ő felsége azt is meg fogja tudni, hogy Lukács kinevezése csak újabb halasztást és bonyodalmat jelentene és így megeshetik, hogy a király előleges elhatározása daczára más embert kell megbízni.

III. Rákóczy Ferencz.

Ischlben és Bécsben gróf Apponyi Albertet elkeresztelték »Ragoczy«-nak. Apponyi elment Kossuth sírjához és elment Kassára Rákóczy szellemének hódolni; sőt kimondta, hogy Rákóczy hamvait haza kell hozni és a fejedelmet diffamáló törvényt el kell törölni. Ez éppen elég arra, hogy Ausztriában a III.

Rákóczy Ferencz névvel tiszteljék meg, amit a »Vaterland« már nyomtatásban is megcselekedett. Ezzel porsze elérték azt, hogy Magyarországon Apponyi miniszterségére sokkal inkább gondolnak, mint valaha. Igaz, hogy a király a »Ragoczykat« nem látja szívesen, de annak idején Tisza Kálmán is »Ragoczy« volt, de a helyzet rákényszerítette Bécsre, hogy mégis elfogadja. A jelen helyzetben is így fordulhat a dolog, de azt nem szeretnők, ha a legújabb »Ragoczy« bármi tekintetben Tisza nyomdokaiba lépne. Ha megbízzák, akkor maradjon is »Ragoczy« és ne változzék annyira meg, mint Tisza Kálmán változott, mikor polczra jutott.

Lukács, Wekerle, Apponyi.

Az utóbbi napokban az a nézet uralkodott általában politikai körökben, hogy Lukács László, jelenlegi pénzügyminiszter lesz az új kormány elnöke. Lukács László ugyanis — mint a budapesti reggeli lapok írták — Ischlbe utazott a cukor-kérdés ügyében. Lukács László ugyancsak a reggeli lapok híreszerint, csütörtökig marad Ischlben. Minthogy azonban nem tehető föl, hogy Lukács László négy napon át pusztán a cukorkérdés ügyében fog tárgyalni a királlyal, a pénzügyminiszter ischli tartózkodásához azt a feltevést tűzik, hogy ő van deszignálva miniszterelnöknek. Eddig a reggeli lapok híre. Ma azonban nem tudni, hogy mikép, milyen indíciomok alapján inkább csak ellenzéki körökben beszélnek Lukács László jelöltségéről.

Kormánypárti körökben ellenben mind nagyobb pozitívummal beszélnek egy Wekerle—Apponyi-kabineetről, két verzió szerint. Az egyik az, hogy Wekerle lesz a kormányelnök és Apponyi belép, mint belügyminiszter a kabinébe; a másik az, hogy Apponyi lesz a miniszterelnök és Wekerle lép be a kabinetbe. Az előbbi verzió erősebben tartja magát, de természetesen bizonyos ténynek nem vehető.

Az érdekesség a dologban — ismételjük — az, hogy Lukács jelöltségéről csak ellenzéki körökben beszélnek még, míg kormánypárti körök kizártnak tartják Lukács jelöltségét.

15 000 dollár és hogy önnök is jelmondata: idő pénz. Ide mellékelek tehát egy 4 centről (20 fillér) szóló utalványt, hogy kárpótoljam azért a két percnyi idejeért, amelyet a csatolt hirdetésem elolvasására fordít.

A legcsodálatosabb azonban a dologban az volt, hogy a 4 centes utalványokat a bank csakugyan beváltotta s három héten át, amíg a hirdetések operettek premiéréjét megtartották, alig győzték a bankok a sok utalvány eszkomitálását.

Hanem még a színészek is szolgálatában állanak a reklámnak. Ezt bebizonyította Joseph Jefferson, a jeles színész, a Rip van Winkle ábrázolója! A művész egy napon tudniillik ilyen levelet kapott egy bútorgyárostól:

Uram!

Szeretnék körutat tenni önnel a nagyobb városokban. Bizom az ön nagy művészetében, amelyet mindenütt siker jutalmaz és hiszem, hogy mint Rip van Winkle meg fogja hatni a közönséget.

A körut célja azonban számomra más volna. Van nékem egy általam föltalált patent ágyam. Ennek kívánok reklámot csinálni.

Ha ön hosszú álmából fölébred a darab végén, így kell tehát fölsóhajtania:

— Ah! miért nem aludtam Winterbotom ruganyos ágyában! akkor felényit sem szenvedtem volna.

A körutat meg is tartották és a művész mindenütt nagy sikert aratott — Winterbotom ágyai számára.

Nátnak, Európában, a színpadot sokféle-képen használják fel szintén. Nem csupán a színész szájába adott reklám-mondatokkal, hanem főként a hölgyek toilettjeivel. A szabók eleven kirakata ugyyszólván a színpad s London és Párizs előkelőbb művészei csaknem mindig ingyen kapják ruháikat a szabóktól, akik e divatos hölgyeken mutatják be legújabb remekeiket. A színházban árusított színlapokon mindig olvasható:

»X. kisasszony I. felvonásbeli crépe de Chine ruháját az X. cég szalonja szállította.«

S a nevesebb művészek minden ruhája be van így jegyezve a színlapi hirdetésbe, amelyet nagy figyelemmel isér a közönség, mint-hogy abban az egyes toilették részletesen le is vannak írva s így a színlap egyuttal divatlap.

Legkedvesebbek azonban mégis azok a párizsi restauratók, amelyeknek ablakában délbén és este szép, fiatal leányokat pillant meg az arra haladó. A sétálót megkapja a gyönyörű leánysereg és — belép a vendéglőbe. Ugyis mindegy, hol ebédel. Arra természetesen nem is gondol, hogy ezek a kisasszonyok ingyen kapnak ebédet, hogy egy óra bosszat a kirakati asztaloknál maradjanak. A párisi ember jól ismeri ezt a fogást, de szívesen megy lepre, mert sokszor — nem egyedül hagyja el a kedves vendéglőt.

A király Budapestre jön.

A kormány, mint biztos forrásból értesülünk, okulva a mult kormányválság elintézéséből és annak módjából, táviratilag azzal a kérelemmel fordult a királyhoz, hogy a mostani kormányválságot az uralkodó Magyarországon intézze el. Hir szerint a kormány három ízben intézet távirati kérdést a királyhoz erre vonatkozólag, jelezvén, hogy már a legutóbbi kormányválság alatt is nagy recenzust keltett, hogy a király Bécsben fogadta a magyar államférfiakat és ott intézte el az egész válságot. Ennek folytán a király elhatározta, hogy megszakítja ischli nyaralását és csütörtökön Gödöllőre érkezik. A királyi kabinetiroda már megkapta az erre vonatkozó távirati értesítést. A félhivatalos »Bud. Tud.« e híreket az alábbi kommünikében erősíti meg:

»Mint értesülünk, ő Felsége a király e hét végén Gödöllőre érkezik, ahol a magyar kormányválság végeztéig fog időzni. A meghívandó parlamenti vezérférfiakat azonban ő Felsége valószínűleg a budai királyi várpalotában fogja fogadni.«

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, augusztus 10.

A Khuen-Héderváry-kormány temetése.

Temetésre harangozták össze ismét a képviselőházat. Temetik a gróf *Khuen-Héderváry* Károly rövid életű kormányát. Sokan jöttek el a temetésre, kormánypártiak, ellenzékiek vegyesen.

A Khuen-Héderváry-kormány tagjait már senki sem keresi a folyosón, ott már a reménybeli új csillagok körül gyűrtük az udvarlók csoportja.

Gróf *Apponyi* Albert házelnököt az ellenzékiek fogják körül, ragyogó az arcza mindenkinek. Nagy a nyüzsgés a folyosón, aki csak hazajöhetett Budapestre, minden képviselő itt van. A karzat szintén zsufolásig megtelt. Az első emelet páholysorait előkelő hölgyközönség lepi el, az is a közeli nyaralóhelyekről jött be a mai akusra.

Háromnegyed tizenegyre jár, amikor gróf *Apponyi* Albert felvoun az elnöki emelvényre, zsongva, zsongva özönlének be a terembe a honatyák. Megtelnek hirtelenében az összes padsorok. Egyenkint jönnek be a miniszterek és nem együttesen.

Csak *Khuen-Héderváry* késik. *Tomasics* elsőnek jön be s helyet foglal miniszteri székében, pedig ő már napokkal ezelőtt mondott le. Egészen magában, csendesen, észrevétlenül jön be végül *Khuen-Héderváry*, mosolygó arcczal foglal helyet és diskurál a mellette ülő *Lukács* pénzügyminiszterrel; közöttük *Csávossy* háznagy helyezkedik el.

*

Elnök: *Apponyi* Albert gróf.

A jegyzőkönyv hitelesítése után

Elnök: Szóbeli jelentést tesz a parlamenti vizsgálóbizottság működéséről. A bizottság befejezte működését, de jelentése még nem készült el. Amint elkészül, az elnökség kezébe fog jutni s a Ház elé terjesztetik. (Helyeslés.) Bemutatja a főváros meghívását a Deák-ünnepre és utólagosan a belügyminiszter meghívóját a pápa megválasztása alkalmából tartott istentiszteletre.

Nyegre László jegyző felolvassa az interpellációs könyvet.

Elnök: Bemutatja az összeférhetlenségi bizottság ítéletét Tomasics Miklós volt miniszter ellen.

Endrey Gyula jegyző: Felolvassa az ítéletet, amely szerint Tomasics mandátumát összeférhetlennek találták, mert miniszterré történt kinevezésekor le kellett volna mondania képviselői mandátumáról és magát új választásnak alávetni.

Szűcs Pál jegyző: Felolvassa Heinca Hugonak, az összeférhetlenségi bizottság elnökének különvéleményét, mely szerint összeférhetlenség nem forog fent.

Elnök: A házszabályok szerint tudomásul veszik a bejelentést. Végül bejelenti, hogy 6 Felsőháznak 18-án névnapja van. (Eljenzés.) Mivel nem hiszi, hogy a Ház akkor ülésezzen, kéri, hogy hatalmazza fel az elnökséget, hogy a Ház nevében ő felsőházat üdvözölje. (Viharos eljenzés.)

Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök: Midőn magamat és t. társaimat a képviselőházban bemutatni szerencsém volt, jeleztem, hogy a kormány első sorban azt tűzte ki feladatául, hogy biztosítsa a parlament rendszeres menetét és az országot a törvényen kívüli állapotból kivezesse. E cél elérése szempontjából a kormány programját úgy állította fel és azon felfévre alapította, hogy azon törvényjavaslatnak tárgyalását, amely a tárgyalások rendszeres menetének tulajdonképeni akadályát képezte t. i. a fölemelt újonczjutalékról szóló törvényjavaslat tárgyalását felfüggeszti és ahelyett csakis a rendszeres újonczjutalékról szóló törvényjavaslat megajánlását kéri a Háztól. A kormány azon reményben élt, hogy az addig fennállott akadályt legyőzve, sikertől azon törvényjavaslatoknak a t. Ház által való letárgyalását biztosítani, amelyek az országnak elsőrendű szükségét képezik. Ezen felféves és remény az első percében a teljes siker kilátásával kecsegtetett, későbbben igaz, ezen remény felére leszállott, míg később végkép elenyészett. A kormány a célját így vélte elérni és pedig békeeszközökkel akarta az országot a törvényen kívüli állapotból kivezetni, mintán azonban konstata, hogy a cél ezen az uton nem érheti el, misszióját befejezettnek tekintette és egyértelműleg azt tartotta hazafias kötelességének, hogy a missziót ő Felsőház kezébe visszategye, illetőleg lemondását bejelentsse. Van szerencsém a t. Házal tudatni, hogy a kormány ezen elhatározását ő Felsőházzal szóbelileg tudattam és ezen az alapon ő Felsőház lemondásomat elfogadni méltóztatott, a lemondásnak formai elintézését későbbre tartva fenn magának. (Elénk felkiáltások a szélsőbalon: Eljen a király! Halljuk! Halljuk! jobbról.) Most már nem marad egyéb hátra, midőn azt a t. Házal bejelentem, minthogy arra kérem a t. Házal, méltóztatásuk olyan határozatot hozni, hogy addig, míg az új kormány meg nem alakul, a ház ülésait felfüggeszse. (Helyeslés.) Végezetül legyen szabad csak annyit bejelentem, hogy az új kormány alakítása céljából ő Felsőház a legközelebbi napokban Magyarországra érkezik. (Elénk helyeslés és eljenzés a szélsőbalon.)

Rákosi Viktor: Helyes, így kell elintézni a dolgokat.

Elnök: Azt hiszem, hogy a Ház a bejelentést tudomásul veszi és beleegyezik abba is, hogy az új kormány megalakulásáig a Ház ülésait felfüggeszse.

A jegyzőkönyv hitelesítése után az ülés véget ért.

Tisztelettel kérjük azon előfizetőinket, kik a múlt, valamint a jelen évről hátralékban vannak, hogy előfizetésű díjaikat mielőbb kiegyenlíteni sziveskedjenek.

TAJÉKOZTATO.

Régészeti és történelmi múzeum (Schlauchpark) nyitva minden vasárnap és ünnepnap d. e. 10 óráig fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 kr-ért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 kr-ért. Más időben 50 kr.

UJDONSAGOK.

Nagyvárad-Püspökfürdő-Féliczfürdő.

		Személyvonat							
Nagyvárad áll.	7.33	9.50	—	—	—	4.44	—	—	8.56
Nagyvárad-Vásártér ind.	7.20	9.31	11.42	2.08	4.37	6.28	8.54		
V. Velenceze >	7.34	9.47	11.58	2.24	4.53	6.44	9.10		
Rontó >	8.02	10.14	—	2.98	5.09	7.11	9.29		
Püspökfürdő >	8.07	10.19	—	2.44	5.14	7.14	9.30		
Féliczfürdő >	8.24	10.37	—	2.58	5.31	7.18	9.54		

Féliczfürdő-Püspökfürdő-Nagyvárad.

		Személyvonat							
Féliczfürdő ind.	8.30	10.42	—	3. —	5.34	7.20	9.53		
Rontó >	8.37	10.49	—	3.05	5.41	7.25	10.00		
Püsp. fürdő ind.	8.48	11.00	—	3.11	5.51	7.31	—		
V. Velenceze >	9.04	11.16	12.00	3.27	6.08	7.47	10.13		
Nagyvárad-Vásártér ér.	9.22	11.34	12.16	3.45	6.24	8.05	10.30		
N. várad áll. ér.	—	11.27	—	—	6.18	—	10.34		

Az indulási és érkezési adatok közép-európai időre vonatkoznak. Az esteli 6 órától reggeli 5.59 perzig terjedő idő fekete számokkal van jelölve.

* **X. Pius pápa** koronázása alkalmából vasárnap délelőtti a székesegyházban ünnepi nagymise volt, melyen **Palotay László** pápai praelátus celebrált nagy segédlettel. A templomot nagy közönség töltötte meg. A mise végén az énekkar zenekísérettel a pápai himnuszt énekelte. A katolikus világ örömmel ünnepelt alkalmából a püspöki rezidencia ormára felhúzták a nemzeti lobogót. A székesegyház egyik tornyának ablakából hatalmas trikolor lenggett a szél. Ugyiszintén nemzeti zászlók lengtek a kanonoki házakon, a katolikus kör épületén stb.

* **Személyi hírek.** **Staubert József**, a nagyvárad m. kir. állami főreáliskola igazgatója családjával együtt két heti szabadságra a Tátra vidékére utazott. Távolléte alatt az igazgatói teendőket **Petry Gyula** rendes tanár látja el. — **Komlóssy József** gazdasági tanácsos szabadságidejét befejezte s tegnap átvette a városi gazdaságügyi osztály vezetését.

* **Beöltöztetés.** Lapunk vasárnapi számában jeleztük azt a valóban lélekemelő szertartást, melylyel a kath. egyház a szerzetesnői tökéletesebb életre hivatott lelküket az illető szerzetesnői rend tagjaivá felavatja. A jelzett szertartás a sz. Orsolyáról szervezett szerzetesrend templomában csakugyan végbement. — Midőn az ünnepélyes szertartásra hivatalos vendégek már mind együtt voltak, a jelöltek menyasszonyi díszes köntösben, égő gyertyával kezükben harangzúgás közt vonultak a templomba, a legméltóságosabb Oltárszentségben rájuk várakozó isteni völgyény elé; majd Mayer Antal tartalmas és szíveshez szóló szép szent beszédben méltatta a szerzetesi tökéletesebb és a világ fiainak emettől nagyon is elűtö élete közti különbséget, buzdítva a jelölteket, hogy csak legyenek kitartók elhatározásukban. — Szt. beszéd után Vinkler József v. püspök fényes segédlet kíséretében az oltárhoz lépett ott csendes sz. misét olvasott, mely alatt a jelöltek áldoztak; a sz. mise után kezdetét vette a beöltöztetés meghatározott szertartása. A jelöltek a pontifikáló főpap elé járultak kérve beöltöztetésüket; ezt követte a »Veni Sancte Iytania, majd a mindenszentek Iytaniája, minek befejeztével a főpap a jelölteket bevezette a klostomba és ott átadta őket a fejedelmasszonynak, kérve, hogy a szerzet szabályai szerint öltöztetné be őket. — Mi, a szerzetesnői köntös előbb megáldatván, csakugyan még is történt. A jelöltek annak jeléül, hogy ők most már a világgal egészen szakítanak, új szerzetesnői nevet is vettek föl;

és ép edig: Lorenz Anna — Sr. Angella; Löffler Blanka — Sr. Michaëla; Viola Mariska — Sr. Viktoria; Kis Gertrud — Sr. Ignatia; Seres Rozália — Sr. Jozefa; Gnándt Rozina — Sr. Krisztina és Kinczel Rozália — Sr. Katalin neveket vették fel.

A meghatározott egyházi szertartás befejeztével a jelöltek szülői és legközelebbi rokonságuk a zárda szívesen látott vendégei voltak, kedves és feszelen vidámsággal költve el a szerzetesi konyha egyszerű, de izletes menüjét, s azon tudattal vettek búcsút a háztól, hogy csak az igazán boldog, ki a világgal szakítva Istennek él.

* **Tanoncz- és segéd munkakiállítás** Szegeden. A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara közönségre teszi, hogy Szegeden ma, augusztus hó 11-én nagyobb szabású tanoncz- és segéd munkás kiállítás nyílik meg, amelyen 1100 kiállító vesz részt.

* **Betonjárdák készítése.** Nagyvárad város még ez évben betonjárdával óhajtja kiburkoltatni Nagy Sándor-, Szilágyi-Dezsd-utcákat, Kossuth-utcának a keresk. Csarnoktól a Piac-téren végig húzódó részét és Kossuth-utczától a Kapuczinus-utczáig a Nagypiac-téren levő járdát. Már egy ízben megtartották a munkálatokra az árlejtést, azonban ez eredménytelen volt, mert alig tettek a vállalkozók valami eredményt. Tegnap új árlejtést tartottak a betonmunkálatokra a városházán, **Komlóssy József** gazdasági tanácsos elnöke alatt. Összesen öt vállalkozó pályázott a következő eredménnyel: 1. Pohl és Strits Budapestről 13%-o enged az egységárból; — 2. Melocco Péter és társa Budapest, 45%; — 3. Incze Lajos és társa Budapest, 625%; — 4. Pollák Samu Kolozsvár fenntartja előbbi ajánlatát 8—30% engedménnyel; — 5. Bartha Jenő Budapest 105% engedménnyel.

* **A püspök ur fia.** Főtisztelendő doktor Blomfield, az ujonnan kinevezett londoni püspök kétszer nőtült. Első házasságából három fia maradt a felesége után. Másodszor egy özvegy asszonyt vett feleségül, akinek szintén voltak csemétéi az első házasságából. Így esett meg aztán, hogy pár évvel később a püspök fuhami rezidenciáján háromféle gyerek uralkodott a terjedelmes püspöki parkban. Egy napon, amikor a püspök tudományos könyvei közt búvárkodott, egyszer csak ijedten berontott a felesége.

— Az égre, mi a baj? — kérdezte a püspök.

— No hát ez türhetlen már! — lihegte a püspöknek asszony. — Ha azonnal nem intézkedik, vér fog folyni az ön házában.

— De mi a baj? Mondja el, kérem!

— Az a baj, uram, hogy az ön fia özszeesküdtek az ön fiaimmal, hogy megöljék a mi fiainkat.

* **Elhunyt urinó.** Öszinte részvéttel értesültünk egy derék urinó: özv. **Hantke Károlyné** haláláról. Az elhunytban **Hantke Emil** pénzügyi tisztviselő, kitől lapunk is sok csinos tárczát közölt, — édes anyját gyászolja. A megboldogult alig 3 éve vesztette el leányát, viruló korában; egyetlen leányának halála annyira lesújtotta a szerető anyát, hogy a fájdalom és bánat azóta mindjobban aláásta egészségét. Temetése ma, kedden délután 4 órakor lesz. — A családi gyászjelentés a következő:

Legyen meg a Te akaratod! . . . Alulírottak a legmélyebb fájdalom és pótolhatlan veszteség sulya alatt jelentik a még csak ezután érezhető legnagyobb csapást, hogy a legjobb édes és nevelő-anyja, leány, illetve testvér özv. **Hantke Károlyné**, szül. **Ordódy Mária** életének 48-ik, özvegyiségének 14-ik évében, a halotti szentségek buzgó és ájtatos felvétele mellett, hosszas betegség és kínos, de keresztényi türelemmel viselt szenvedések után f. évi augusztus hó 9-én reggel 1/5 órakor visszaadta jó-

ságos szelid lelkét Teremtőjének. A megboldogult drága és felejthetetlen halott hült tetei f. évi augusztus hó 11-én, kedden d. u. 4 órakor fognak a Kórház-utcai gyászháznál a róm. kath. vallás szertartása szerint történt beszentelés után a v.-olaszi-i temetőben levő családi sírkertben — élte tavaszán elhunyt édes leányának már 3 év óta pihenő hamvai mellé, kinek elhunyt feletti bányakódás és betegségeinek tartama alatti önfeláldozó ápolás okozta a legjobb anya halálát — az anyaföldnek, a csendes nyugalom elnyerése végett átadatni. Aldott jó lelkének üdvéért pedig f. hó 12-én d. e. 10 órakor fog az engesztelő gyász szentmise-áldozat az egék Urának a premonstréi-rend templomában bemutatni. Mely végtszesség megadására az áldott halott tragikus sorsa iránt részvételt érző lelkek megívátanak. Nagyvárad, 1903. évi augusztus hó 9-én. Adj Uram sokat szenvedett testének örök nyugalommal! Hantke Emil, mint édes fia. Ordódy Erzsébet, mint testvér. Hantke Károly mint nevelt fia és neje Nagy Ilona. Öz. Ordódy Mihályné most öz. Topolcsics Ferenczné szül. Szabó Rozália, mint anyja.

* **Gyalog vagy vasuton?** Ez a hamleti kérdés győtri mostanában azokat, akik elég vakmerők voltak arra gondolni, hogy a forró nyár egy-egy vasárnap délutánját valamire hős szabadban töltsék. Ugy a M. A. V., mint a nagyvárad közuti vasut a kocsikat — úgy látszik — nyaralni küldték — s abszolúte nem törődnek vele, hogy a közönség pénzéért a megfelelő kényelmet — mit kényelmet! — csak a köteles kiszolgálást kapja. Legutóbb is az történt, hogy vasárnap hajnalban a 2 óras kolozsvári vonattal 34 tagból álló kiránduló társaság indult Révre. Nagyváradon a kalauz ügyessége folytán kaptak kocsit s az utat zavartalanul tették meg Révig. Utközben értesítették a kalauzt és Réven még külön az állomás elöljárót, hogy este a Nagyváradra 10 óra 40 perczkor érkező vonattal fognak visszantazni, gondoskodjék tehát elöljárósága útján kocsiról. Ennek daczára a vasut részéről semmi gondoskodás nem történt. Az egész napi fáradtságtól kimerült társaságot — kik közt számos uri nő is volt — a lehető egillatosabb publikummal telt kocsikba préselték be, a hol még ülő helyet sem kaptak, hanem halálra fáradtan voltak kénytelenek a folyosón és a fékező bódében szorongni Nagyváradig. Kénytelenek vagyunk a vasut részéről történt ilyen hanyagság ellen felszólalni, mert a MAV. tudunkkal nem második fináncz, a ki csak beszedi a pénzt, de nem ad semmit, hanem köteles a közönségnek — különösen ha kellő időben figyelmeztetik rá — a pénzéért kijáró helyeket megadni. — Ugyanilyen természetű, de még súlyosabb panaszt kaptunk a közuti ellen. Ez a derék társaság annyira belemerült a villamos nem-csinálásba, hogy alig jadt kocsit a fürdőbe, melynek forgalmát pedig méregdrágán csaknem monopolizálta. Vasárnap d. u. oly kevés kocsit indított, hogy a közönség a folyosón sem fért, hanem sokan a lépcsőkön kapaszkodtak s így kéjuztak a Vásártól a fürdőig. Ezek után csakugyan nehéz a választás a potya gyaloglás vagy a drágán megfizetett vasuti kinlódás közt.

* **Öngyilkos gyermek.** Néhány héttel ezelőtt mi is jelentettük, hogy Horváth Zsigmond 14 éves fővárosi cukrászinas gazdája kerepesi uti lakásáról nyomtalanul eltűnt. A fiu jómódu vidéki családból származik és atyja büntetésből tette meg inasnak, mert nem tanult semmit. Horváth Zsigmond a gimnázium második osztályát látogatta Sopronban. Kétszer bukkott meg a II. osztályban és ez év végén egy tárgyból elhasalt. Az apa, aki már régóta fenyegette a fiut, hogy iparshoz fogja adni inasnak, beváltotta fenyegetését. Az év végén a fiut inasnak adta egy barátjához, egy cuk-

rászhoz. A fiu szeretett volna tovább tanulni, mert erőit érezte magában arra, de az apa könnyörtelen volt.

— Inasnak fogsz menni, haszontalan, mert hiába ígéréd, hogy megjavulsz!

A fiu mint cukrászinas hasznavehetetlen volt. Gazdája nem tudta használni. Mindig sirt és a munkát immel-ámmal végezte. Az apja megtudta ezt és két héttel ezelőtt Budapestre jött és elverte. Az apa távozása után néhány nappal a fia, akit az elveréssel az apa nagyon megbántott, önértében eltűnt. Gazdájának levelet írt, hogy nem tér többé vissza, mert nem képes inaskodni. Apám tudja, hogy gyenge vagyok ahoz és mégis rá erőszakol. Iokább meghalok. A fiu holttestét — most mint Dunakesziről jelentik — kifogták. A fiu valószínűleg Budapesten lett öngyilkossá. A vízbe ugrott és a víz l sodorta holttestét Dunakeszi-ig.

* **Kedvezőtlen ajánlat.** Friss Zsigmond nagyvárad papírműdomborító gyáros nagyobb szabású gyárteleppé szándékozik iparát fejleszteni, különösen azért, mivel más hasonló gyár az ország területén nincsen. Ajánlatot adott be a városhoz, hogy hajlandó gyártelep helyéül 40,000 koronáért megvásárolni Nagyvárad városától a Sztaroveszky-utcán levő volt Füzesei laktanyát, ha ezen összeget kamat nélkül 10 év alatt fizetheti le. A városi főszámvevőség ezen ajánlat elfogadását nem véleményezi, mert számításai alapján kevésnek találja a vételért. A 40,000 korona, 10 év alatt lefizetve, még 4 százalékat sem teszi a mostani bérösszegnek. Ezen ajánlat elfogadása helyett árverés megtartását javasolja a főszámvevőség.

* **A madárember.** Egy tarkatollas, szép papagály kiszabadult a kalitkából, amely az erkélyen állott; aztán lerepült a térség bokrai közé. Egy munkás éppen ott falatozott s látva a menekült, utána iramodott. Amint hozzá akart nyulni, a papagály ráírvallt:

— Mit akarsz?

A munkás meghökkent, aztán ijedten kapta le a süvegét:

— Bocsánat . . . azt hittem, hogy az ur madár!

* **Agyonlőtt milliómos.** Aradról táviratozzák, hogy Ujhelyi Lipót többszörös milliómos, vásárhelyi lakost az aradmegyei Medgyesházán tegnap reggel Marik János kisbirtokos agyonlőtte. Marik tartozott Ujhelyinek, aki fukarságáról általánosan ismert és aki őt adóságáért végrehajtani akarta. Marik kérte Ujhelyit, hogy elégedjék meg a buzával, de Ujhelyi a kukoricza lefogalásával is fenyegette adósát. Erre Marik revolverrel nyakszirten lötte Ujhelyit, aki az utcán összerogyott és meghalt. A tettes a csendőrségnél önként jelentkezett. Aradról a vizsgálóbírószág a tett színhelyére ment.

* **Verekedés a szállóban.** Sterk Lipót horvátországi illetőségű faczér péklegény vasárnap délután a pékszállóban összeszólalkozott Kőnczinger Antal máramrosszigeti illetőségű cipészegéddel. Az összeszólalkozásnak csinos verekedés lett a vége, mely nagy publikumot csődített össze a szálló elé. Javában működtek a botok a nézők legnagyobb gyönyörűségére, mikor előkerült a rendőr s a botrányhősöket a rendőrségre kísérte, hol mindkettőjüket lezárták.

* **Elcsipett betörőcsematék.** Halad a világ. Már nemcsak felnőt egyének adják fejüket tilalmas dolgokra, de fiatal gyerekek is keresik a megélhetés könnyebb módját. Lopnak, rabolnak s végül ha lehet, gyilkolnak is. Ezek előtt aztán nem az élet nyílik meg hanem a börtönajtó. Most ismét két fiatal 11 éves gyermek került rablásért a rendőrség fogházába. A bihar-püspöki-i csendőrség tegnap telefonon értesítette a rendőrséget, hogy Püspökiben két fiatal fiu egy női derékkötő lánczot, egy brostút s egy

egy fél fülbevalót kínált egy asszonynak eladásra. Az asszony jelentést tett a csendőrségnél, mire a gyerekek megugrottak. A rendőrség megindította a nyomozást s Drén Gábor ellenőr csakhamar ki is derítette a fiatal bűnösök kilétét Gyarmati Imre és Török József személyében. Gyarmati Imre Koszta István postatiszt szőlőjében alkalmazott vinczellérnek a fia. Gyarmati bevallotta, hogy az apja gazdájának szekrényéből lopták el az ékszereket s kimentek Püspökibe Török József anyjához, kinek azt mondták, hogy találták a tárgyakat. Töröknek tanácsára igyekeztek a karpereczca tulajdonos állítása szerint — 45 forint is hiányzik. A két gyerek tagadja, hogy pénzt is loptak volna. A rendőrség folytatja a vizsgálást. — Itt említjük meg, hogy a bihar-püspöki-i országuton egy egész vagyon értékű különböző ékszereket találtak, melyeket az előjáróság vett gondjaiba. A lelet alighanem összefüggésben van a két ifju dezentor bűnényével.

* **Uteza — lámpa nélkül.** Egy eddig névtelen utca, amely Lukács György- és Szaniszló-utca alsó részeit köti össze, a nagy kereszteződésnél Balassa-utca nevet nyert. Hogy az utczák elnevezésénél erre a kis sikátorra is gondoltak, az ottani lakosok egy jobb idő felvirradását vélték. Eddig panaszkodni sem tudtak, mert neve sem volt az utczájuknak. Örömmel tapasztalták, hogy az utczában három óriási fadorongot állítottak a villamos világítás céljaira. Most azonban azt látják, hogy egyetlen oszlopra sem jön lámpa. E miatt panaszkodnak a városnál. A Lukács György-utcai protekciós világítással ok mit sem érnek. A három oszlop közül legalább egyikre tétessen a város villamos lámpát. Ok ugyan jobban szeretnék, ha a három oszlop és semmi lámpa helyett három lámpa és egy oszlop sem lenne az utczájukban.

* **Tűz a Heller féle szeszgyárban.** Vasárnap délelőtt 10 óra tájban tüzet jeleztek a kert-utcai tűzörséghez. A Gilányi-soron levő Heller Ede szeszgyárának kéménye gyuladt ki s a szikráktól a gyáreépület tetőzete is több helyen tűz fogott. A tűzörség ugy a központból, mint a várad-velencei fióklaktanyából csakhamar megjelent a tűznél s a gyár munkásaival néhány percz alatt elfojtották a tüzet. A kár jelentéktelen.

* **Jelenet az utczán.** Makrai Lidia és Farkas Anna leányzók két nagyvárad ur családnál töltik be a szakácsnői tisztségét, urnőjük legnagyobb meglepésére. A napokban azonban fordult a világ a két konyhán. A két szakácsnő szive szerelemre gyuladt egy csinos fiatalember iránt, ki gyakran eljárt a konyhára s rágyujtot a pipára . . . Így aztán sok-szor el lett szóva a leves vagy odaégett a rántás, palacsinta stb. Ezért sokszor kikaptak asszonyaiktól, de mindezt felülmutta boldogságuk. Így turbékolnak hármában boldogan, meglegedetten, míg egyszer csak a sors ugy határozott, hogy a két konyhaművész boldogsága megtörjön. A fé-fiu szivét elhódította tőlük egy harmadik nőszemély, ki még eddig ismeretlen. Szomorúság költözött a konyhába. Még a tűz sem lobogott ugy a takaréktűzhelyen. Most vasárnap délután szomoruan ment ki sétálni a két leányzó. Amint a Beöthy Ödön-utczán haladnak, szemközt rájuk jön boldogságuk megrontója. Mikor közel értek egymáshoz, a két leányzó a düh-től reszkette, neki estek s hatalmasan megtépázták. Így vettek elégtételt. A lovagiasság szabályai szerint ok elintézetnek vélték az ügyet, melyet most a rendőrség vett kezébe.

* **Aki szerelmet zsarol.** Fő te érdekes bűnvádi feljelentés érkezett az aradi járásbírószághoz. Egy fiatal aradi ur asszony a feljelentő, a ki urától valói készűl. A feljelentésben elmondja, hogy Gubik Pálné megbóléssel fenyegette őt, ha nem viszonzozza Gubiké fia szerelmét. E fenyegetés megrémítette a fiatal

asszonyt, mert **Riegler István**, Gubikné fia, valóban folyton ostromolta szerelmével. Így tehát a törvény előtt keres oltalmat a fenyegetéssel szemben. Mindenesetre érdekes és ritka motívumok azok, melyek itt megnyilatkoznak az emberi léleknek egy rejtett zugát világitják meg. Egy anya ki a fia érdekében szerelmet követelt s midőn visszautasítják, gyilkolni akar. Hatalmas drámai téma. Ilyen a meggyőző erkölcsi érzék, a hit nélküli majomszeretet, mely az anyát kerítődővé aljasítja.

* **Alapos lefőzés** Az uzorások nagyon ravasz emberek; jól megfontolják, hogy kinek adnak százszoros kamatra kölcsönt, mert ha elszámítják magukat, a bíróság segélyét nem igen vehetik igénybe. A leghírhedtebb és legrosszabb uzorást fosztották meg mostanában 6000 forinttól a következő módon:

Egy ismert nevű vidéki gentry, akinek körülbelül százezer forint értékű ingatlana tul van terhelve adóssággal, ez év április elején beállított az uzorához:

— Bácsikám, 6000 forintra van szükségem.

— Csa-ak?

— No, ne mókázzék, öreg; a pénz sürgősen kell. Számíthat 50 százalék kamatot. Aztán tudja, hogy pontos fizető vagyok.

— Csak volt, az én információim szerint már két év óta fizetésképtelen. Aztán különben sem kölcsönözhetek, mert a mai pénzügyi viszonyok olyan rosszak, hogy magam sem rendelkezem 6000 forinttal.

— Hátha egy jó kezesem volna?

— Az már más. Irasson alá egy 10.000 forintos váltót a bátyjával, aki nagykirtokos, többszörös háztulajdonos és föltétlenül hitelképes.

— Csakhogy ő nem írja alá!

— Ha ön csakugyan pontos fizető, akkor nincs mitől tartania és így aláírhatja ő helyette is a váltót.

— Ebben igaz van — szól a könnyelmű gentry és a következő perczben az uzorás jelenlétében odairta a 10.000 forintos váltóra a bátyja nevét is, azután a 6000 forintot zsebre vágva, távozott.

Három hónappal később az uzorás kereste föl a zsentryt:

— Uram, lejárt a váltó!

— Tudom.

— Nos, mi lesz a 10.000 forinttal?

— Arra magam is kíváncsi vagyok, mert nekem nincsen egy megveszekedett krajczárom sem.

— Micsoda? Tudja, kérem, hogy ön a szabadságával játszik?

— On pedig tudja-e, hogy egy kiállhatlan fráter? Nagyon lekötelné ha ezzel a váltóval együtt a föld alá süllyedne.

Az uzorás dühösen távozott miközben égre-földre esküdözött, hogy addig nem nyugszik, míg goromba adóssát váltóhamisításért fegyházba nem juttatja. Még aznap prezentálta a váltót a zsentry bátyja előtt is, a ki megnézte a váltót, aztán nyugodtan mondta:

— Hja, erről a tízezer forintról van szó?

Az uzorás meglepődve kérdezte:

— Hogyan uram, ön ismeri ezt a váltót?

— Már hogyne ismerném, mikor én hatalmaztam föl az öcsémet, hogy írja alá, aztán a váltóra kapott 6000 forintból nekem adott 3000-et.

— Miután a nagyságos ur fivére nem tud fizetni, legyen szives ön beváltani a váltót.

— No, azt már nem teszem.

— Akkor kénytelen leszek pörölni!

— Sohse aggódjék amiatt. Csak arra figyelmeztetem, hogy a pörrel nem igen ér czélt, mert én tegnap óta csödben vagyok.

* **Hálalugrás a negyedik emeletről.** Vasárnap délelőtt izgalmas jelenet játszódott le Budapesten, a Ferencz-körút 27. számú házában. Weisz Ferencz 30 éves kárpitós jelzett ház negyedik emeletéről az udvar kövezetére vetette magát s összezuzott tagokkal eszméletlenül terít el. A szerencsétlen ember már haldokolt, mikor a mentők a Rókus-kórházba szállították.

* **Elveszte t** vasárnap délután 2 órakor Fürdő-utcától Füzes-utcaig egy rövid, piros, zöld és kék köves csüngő óraláncz, emel Szűz Mária és milleniumi emlékérem zszuszival. A megtaláló jutalomban részesül.

x **Figyelmeztetés.** Saját érdekében cselekszik mindenki, ha a villamos berendezésekről a **Nagyváradai Műszaki Villamos Vállalat** (Nagyvárad takarékpénztár-épület) költségvétést kér, mely a **legalaposabban és teljesebben díjmentesen** állítatik ki a n. é. közönségnek. Csillárok részletfizetésre is kaphatók.

x **Uj üzlet.** Felhívjuk olvasóink figyelmét **Waldmann Mór** üveg-, porcellán- és lámparakár, valamint **villamos felszerelési vállalat** lapunk mai számában megjelent hirdetésére. 344

IRODALOM.

Királygyilkosság. Az elnyomott népek nemesak most, századok előtt is mindig éltek a nép utolsó érvével, a királyok letevésével és ha ez nem sikerül, meggyilkolásával. Napoleon idején I. Pál letétele és meggyilkolása zavarta fel a világot. A nép és a katonaság kedvelte, de despotikus magaviselete ellene lázítja az előkelőket. Elmenekülni nem tudott, mert gyanúból elrekesztette a cárnőhöz vezető ajtót. Megtalálják és felszólítják, hogy írja alá a lemondását. Pál ellenáll, tusakodni kezdenek és a czárt megfojítják. Rögtön tudatják a trónörökösnek, a ki könnyekre fakadt, de azért elfogadja a császár proklamátását. Ez kellemtelenül hatott a cárnőre, aki maga akart a trónra lépni, de azért nem ellenkezett. Azóta mondták Oroszországra, hogy abszolút-uralom alatt áll, melyet a tör mérsékel.

I. Pál czár meggyilkoltatásáról szól a **Nagy Képes Világtörténet** most megjelent 192. füzet.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője **Marczali Henrik**, egyetemi tanár, ki egyuttal a Kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára díszes félbőr-kötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Igazságszolgáltatás.

Fogadja őszinte részvételemet. B. fővárosi hivatalnok, akinek sok elintézetlen ügye és még több adóssága van, két héttel ezelőtt jegyet váltott egy erzsébetvárosi vagyos kereskedő szép leányával, akinek S. ügyvédjelölt éveken át kurizált. Mikor az ügyvédjelölt megtudta, hogy a leány menyasszony lett, nyílt levelezőlapon írta neki:

— B. K. urral történt eljegyzése alkalmából fogadja őszinte részvételemet!

B erre becsületsértés címén bepörölte az ügyvédjelöltet, akit most vont felelősségre a büntető bíróság. A vádlott nem tagadta, hogy a levelezőlapot ő írta, azonban azzal mentegetőzött, hogy a kisasszonyra nézve csakugyan szomorú dolog, hogy B. lett az ő nőlegénye, amit bizonyíthat is. A bíróság nem engedte meg a bizonyítást s az ügyvédjelöltet ennek dacára fölmentette, mert habár illetlenül járt el, mikor az eljegyzés alkalmából részvétét fejezte ki, de a becsületsértésnek ezt a módját sem a büntető törvénykönyv, sem pedig az eddig hozott kuriai

döntvény nem ismeri. Magának a kifejezésnek kell sértőnek lenni és abba sértő szándékot belemagyarázni nem szabad.

NYILTTÉR.

**Szolid és ügyes leány
fő-utcai divatüzletbe
felvétetik.**

Czím a kiadóhivatalban. 873.

Legelőnyösebb

bevásárlási forrás

szabott árak mellett

Utazó cikkek, batiszt ingek,

könnyű nyári

KALAPOK

uri, női, gyermek és

sport czipőkben.

Folytonos újdonságok

nyakkendőkben.

LEIPNIK MIHÁLY,

uridivat és díszműruházában

Bémer-tér Bazár-bérház.

Telefon 362.

338.

000 REGÉNY CSARNOK. 000
000 000

Sorsjáték.

Regény

Írta: Stella (Szőke Berta.)

51

Márta szinte szerette volna, ha kikezdenek vele s kedve lett volna megmutatni, hogy azok a karmok csakugyan élesek, talán élesebbek, mint gondolják. Amint tovább haladt a szép fasorban, egy kanyarulónál c-inos fiatal párral találja magát szemben, határozatlanul álltak, nem tudva, vajjon vissza menjenek-e vagy, előre haladjanak. Végre az utóbbira határozottak el magukat. A nevelő lépésben haladt utánuk, az ut keskeny volt, nem tudott kitérni, nem is akart. Valami azt sugta maradjon. Csakhamar a következő beszélgetés ütötte meg füleit.

— Az ember itt már nincs biztonságban — hangzott a férfi ajkairól.

— Miért? — kérdé a nő ijedten — talán csak nem rablók?

— Dehogyan rablók — nyugtatá meg — jámbor nép lakik itt. Akár nyitott ajtók mellett is aludhatnánk.

— No nekem semmi kedvem azt megkísérteni, annyi mindenfélét olvas az ember, a napilapok tele vannak rémesebb-nél rémesebb esetekkel.

— Nem ilyesmire vonatkozott megjegyzésem. Olvasta azt a novellát a Felsőmagyarországi Közlönyben?

— Igen, nagyon sikerült kis dolog volt és egy hasonlított a Bódi esetéhez, ha a szerzője valahol a környéken tartózkodnék, azt mondanám, hogy az életből vette tárgyát.

— Persze, hogy itt tartózkodik, még pedig Szepes-Völgyön!

— Csak nem! — kiáltott a nő.

— De igen, én is tegnap tudtam meg, nevelő egy birtokosnál.

— Érdekes. Hanem genialis leány lehet. Milyen, nem látta még?

— Közelről nem, minden reggel itt sétál a tanítványaival, legközelebb a szeme közé nézek a kicsikének, azt mondják csinos is.

— Majd mutassa meg kérem, kíváncsi vagyok reá.

— Kérem. Hanem vigyázzunk Nagysád, még a tolla hegyére vesz bennünket.

— Isten ments, még csak az kellene, a férjem . . .

A leány nem hallgathatta tovább, a fák közül eléje rohanó gyermekek örömmel kiálták:

— Kisasszony kérem, mit találtunk; áfonya . . . áfonya . . .

Az ifjú pár megfordult.

— Terítettét — szólt a férfi — ez az!

— Kicsoda? — kérde a nő.

— Akiről most beszéltem.

XI.

Vajdák tíz havi távollét után, ismét keblükre ölelheték leányukat. Milyen boldogság töltötte el szíveiket, hogy a szeretett gyermeket ismét maguk mellett láthatták. Mennyi álmallan, keserves könnyek között átvirrasztott éjet töltöttek e tíz hosszú hónap alatt. Hány-szor kínozták őket a legborzasztóbb agyrémekek, melyeket aztán egy-egy jó hangulatu levél ezonnal eloszlatozott. Egy-egy ilyen levél érkezés-kor, csaknem mindig összekapott a házaspár. A nő azon perelt, hogy el sem tudja jóformán olvasni a kedves levelet, mert férje amint kezébe jut, zsebre teszi és ugyan ki tudja azt a számtalan papir, haszontalan limlom közül kihalászni. Így legalább megóvoma korai enyészettől — vágta oda ilyenkor a férfi. A nagy versengésben, hogy tulajdonképpen melyik szereti jobban a gyermeket, az apa-e aki a leány minden tettét nagyszerűnek látja, vagy az anya, aki hibáit is — melylyel bőven meg van áldva — észre veszi tanácsaival, utmutatásával annak elhagyására serkenti — aztán kényesen összeszólkoztak.

Most, hogy itt volt, persze minden feledve lett. Örömtüknek száz apró kedveskedésben adtak kifejezést. Hogy megnőtt, hogy megerősödött testben és lélekben egyaránt! Nem győztek eltelni a nézésével. Mártának nem egyszer könytolt szemeibe, annyi szeretet, annyi gyöngédsé; láttára.

— Aztán mikor irtad azt a sok szép dolgot? — kérdezte apja, mikor a száz meg száz más kérdés után az irodalmi működés szóba került és a szép nagy kert árnyas lugasában ültek.

— Este apám, vacsora után. Tizenkettőnél előbb sohse feküdtem le — felelt a leány mellette ülő apja kezét szeretetteljesen simogatva.

— Azt igen rosszul tetted — aggódott az öreg ur — a te korodban sokat kell aludni és jól táplálkozni, mert bizony később megsínyled, ifjú erőnket nem szabad könnyelműen elpazarolni. Irj inkább kevesebbet.

— Ne féj apám, vigyázok én magamra, amint látod, nem ártott meg, meghiztam, megnőttem, aztán pirosabb vagyok mint mikor Bártfán és Vöslaubá egész nap feküdnöm kellett.

— Tolhajtani semmit sem szabad, mindez megbosszulhatja magát később.

— Hagyjuk el, mondd csak apám, hogy állnak a takarékpénztár ügyei, a multkorában annyira megijesztettek azok a kellemetlen hírek, A pesti lapok valamelyike oda nyilatkozott, hogy a szenvedett veszteségek kényszeríteni fogják az igazgató-tanácsot a hivatalnokok számát csökkenteni. Ezzel akarnak takarékoskodni t. i.

— Volt szó róla tényleg, de nem lehetett keresztülvinni a dolgot, kit küldjenek el?

Az igazat megvallva, magam is félttem egy kisé.

— És Bittóék csakugyan tönkre mentek. Alig tudom elhinni.

— Hogy tönkre mentek-e? Százszor jobban mint mi, én legalább tisztán, becsülettel kerültem ki a csávából, én azonban 40.000 forint rántották be a mi kis intézetünket. Nem hittük, hogy valaha kilábol a hinárból, melybe a Bittó könnyelműsége juttatta, az igazgató erélyének és népszerűségének köszönhetően az egészet. De mit érdekel bennünket ez? Tudod-e, hogy Kapocson nagy érdeklődéssel várták hazatértedet?

— Az enyémet, — kérde a lány meglepetten. És minek köszönhetem ezt a nagy kitüntetéset?

— Irodalmi sikereidnek. A Kapocsi Napló többször átvette tárczádat a Felső-Magyarországi Közlönyből. Irma pár hét előtt kérdezősködött a szerző kilétéről. Nosza egy szép napon megjön a szerkesztői üzenet. Ime olvasd — szólt tárczájából kis papírszeletkét átnyujtva.

Márta kíváncsian nyult utána, arca olvasás közben kipirult, szemei kigyultak. Sokáig tartotta a kis újságdarabot kezében; tekintete a messze távolba merült, lelke elszállt abba a másik világba, hol anyai édes percet töltött immár. Hosszu sóhajként tört ki kebléből végre:

— Ha úgy volna? Ha igazán beteljesednék, nem lenne nálam boldogabb leány.

— Hisz látod, hogy úgy van. Csak ne bizalmatlankodjál, jusson eszedbe Madács híres mondása.

— Néha úgy kétségbeesem, ha arra gondolok, hogy jöhet egy idő, a mikor nem találak anyagot az írásra, akkor, akkor majd megőrülök . . .

— Miről van szó? — kérde a hozzájuk csatlakozó anya, ki mostanig a Márta fehérneműinek rendezgetésével foglalkozott.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Te-Deum Ischlben X. Pius pápáért.

Ischl, aug. 10. A pápaválasztás megtörténte alkalmából tegnap délelőtt 10 órakor az itteni lelkeszség asszisztálása mellett Mayer Lőrincz dr. püspök ünnepies misét czelebrált Te-Deum-mal. Az istentiszteleten jelen volt ő Felsege, Mária Valéria kir. hercegnő három legidősebb leányával, továbbá Lipót bajor herceg és Gizella bajor hercegnő gyermekeikkel, József Agost kir. herceg nejével Augustia kir. hercegnővel, az udvartartás és a kíséret tagjai, az itt időző tábornokok, udvari méltóságok, a nemesség, a tisztviselői kar, a községi képviselőlet és a fürdőbizottság. (M. T. I.)

A válság.

Budapest, aug. 10. (Saj. tud. távir.) Az *Esti Újság* írja, hogy soha kormányt olyan csendes megnyugvással nem búcsúztattak, mint a Héderváry-kabinetet. De a kormány távozásával a helyzet nem tisztul s a legkülönbélebb kombinációk kerülnek forgalomba. Elterjedt nézet az, hogy a korona ismét csak átmeneti kormányt biz meg a helyzet lebonyolításával. Egyik verzió szerint *Szögyény-Marich* Lászlót bizza meg a király legnagyobb valószínűséggel a kormány alakításával. Kombinációban vannak azonban *Wekerle*, *Szell* és *Apponyi* is. *Szögyény-Marich* Lászlót hir szerint az ellenzék bizalmatlanul fogadta. Annyira conservativnak tartják, hogy csak kerékkötője lehetne a

békés kibontakozásnak. Legújabb eseménye a politikai helyzet alakulásának egyébként az, hogy *Kolossváry* honvédelmi miniszter kijelentette, hogy nem vállal többé tárczát.

A kievi sztrájk.

Kiev, augusztus 9. A közuti vasuti forgalmat ismét megkezdtek. A pékműhelyek legnagyobb része zárva marad, mivel a munkások sztrájkba léptek. Az utcákon kozákok és gyalogos katonák csapatai vonulnak át. A munkások csoportosulásai ellen szigorú intézkedések történtek. A korcsmák zárva vannak. (M. T. I.)

Károly román király Ischlben.

Ischl, aug. 10. A tegnapi színházi előadás után Károly román király ő felsége villájában teázott. A villában időzése alatt erős zivatar volt. A király azután visszatért a szállóba. Ma pompás az idő. Délelőtt fél 12 órakor a felségek királyunk családjának tagjaival Ausseebe és Grundelseebe utaznak, a honnan este fél 8 órakor térnek vissza. A kiránduláson résztvesz Goluchowski gróf külügyminiszter, továbbá Liechtenstein főudvarmester, Beck vezérkari főnök és a kíséret tagjai is. (M. T. I.)

Főuri eljegyzés.

Budapest, aug. 10. (Saj. tud. táv.) Tátra-Felkáról távirják, hogy Wlassics miniszter Margit nevű leányát *Szentiványi* József eljegyezte.

Tengeri szerencsétlenség.

Bringhtlingsea, aug. 10. Mikor az amerikai gőzyacht legénységéhez tartozó kilencz katona tegnapelőtt éjjel egy kis csolnokon, a melyet egy kormányos és egy munkás kormányzott, ismét vissza akart térni a hajóra, a csolnak megtelt vízzel és elsüllyedt. A kormányos és egy matróz megmenekült, a többi kilencz ember a vízbefúlt. (M. T. I.)

A szerb trónörökös Belgrádban.

Belgrád, aug. 10. (Saj. tud. táv.) Lobogó díszben, ünnepelve fogadta Belgrád a hazaérkező királygyermeket. A vasuti állomáson az érkező trónörököshöz a miniszterelnök beszédet intézett s azután nagy ováció között hajtottak be a királygyermek a konakba.

A macedon forradalom.

Konstantinápoly, augusztus 9. A portának az osztrák-magyar és az orosz nagykövetség tegnap intézett jelentései szerint a macedon komiték tagjai e hó 5-án szétrombolták az Okridából Manasztirba vezető táviróvonalat és négy hidat. A környék fegyverfogható lakossága a helységbe menekült és csatlakozott a bandákhoz. Szirvlában, Okricától két és félóránnyira, e hó 3-án hat órahosszat tartó ütközet volt egy bandával. A komiték 46 tagja vesztette ebben az ütközetben életét. A banda maradványa elmenekült, miután felgyújtotta a falut. Treniste és Mesoviste mellett szintén voltak csatározások a bandákkal. Ezekben a komiték 12 tagját, közöttük egy hirhedt bandafőnököt öltek meg. Dirnjében a komitébandák 200 főnyi kato-

naságot tartanak körülzárva. A helyszinére csapaterősítést küldöttek. Okridában nyugalom van. Az ottani mohamedánok, mint minden esetben, ezuttal sem vettek részt a komitébándák elleni harcokban. A három vilajet néhány vidékéről a mohamedánok és görögök a portához panaszkodó táviratokat intéztek a komiték tagjainak erőszakos tettei miatt. (M. T. I.)

Az amerikai hajóraj utja.

Washington, aug. 10. A tengerészeti hivatal kijelenti, hogy az a jelentés, mely szerint az Egyesült Államok európai hajórajja a távol Kelet vizeire rendeltetett, alaptalan. A hajóraj valószínűleg decemberig a Földközi-tengeren marad, aztán pedig Nyugat-Indiába megy. (M. T. I.)

Leszakadt tribün.

Philadelphia, aug. 9. A Basaball-parkban a labdajáték közben összeomlott egy tribün, a melyen nagy tömeg néző foglalt helyet. Az összeomlás következtében négy ember életét veszítette és 150 ember megsebesült. Tizenkettő az utóbbiak között életveszélyes sebeket szenvedett. (M. T. I.)

KÖZGAZDASÁG.

A trágyaléről. Trágyalének az istálló-trágyáról leszivárgó folyadékot nevezzük és ez főleg az állatok vizeletéből áll, mely a rothadás folytán összetételére nézve többé-kevésbé megváltozott. A trágyalében levő ammoniak hatására az alomban és ganajban levő organikus anyagok egy része feloldatik, mely a levegőn oxidáltván, barna színű festőanyag lesz belőle. A ganajlé trágya értéke nagyon különböző, így nyáron egészen más, mint télen; a régi kiejert trágyalének más a hatása, mint a frissnek: ha az esővíz hozzáfolyhatott, akkor sokkal kevesebbet ér, mintha tisztán kezeltetett.

A ganajlé legfontosabb alkotórészei: a nitrogén, káli, a foszforsav egészen jelentéktelen, mert ezt főként a tehének majdnem kizárólagosan a ganajban és nem a vizeletben ürítik ki. A káli az elartásban nem szenved változást, ellenben a nitrogén felettlébb változó; az erjedés és rothadás következtében egy része, mint szabad nitrogén, más része, mint ammoniak száll a levegőbe. A jól kezelt gazdaságban csak kevés trágyalé található, csak a nyári, amennyi a ganaj kezelése folytán a trágyából kiszivárog és a trágyakutba összegyűlik.

A trágyalékut vasrostélyval vagy egy ventillal legyen a trágyateleptől elzárva s legföllebb 1 fél czm.-rel legyen mélyebb a trágyatelep aljánál. Térfogata 10 drb. számos marhára 6 m/2 s azt gerendákkal vagy kemény padlódeszkával zárjuk el a levegőtől.

A trágyalékut mélységének megállapításánál legyünk tekintettel a földárjára; ha ez magasabb állású és a trágyalékut falai nem vízhatlanok, akkor kívülről víz jut a trágyalékutba s alacsony vízállásnál trágyalé szivárog ki belőle, mi a szomszédos rétegeket szennyezi be és trágyalé tekintetében is veszteséget okoz; a trágyalékut tehát ne legyen mélyebb, a vizálás és annak falai vízhatlanok legyenek.

A trágyalékut nemcsak alul, de oldalt is csementezve legyen; a tégláknak vagy köveknek, habarccsal való bevakolása mit sem ér, a beton sem használható, mert azt a trágyalé ammoniakja hamarosan tönkre teszi. A csement sem tart örökké és néhány év múlva megújítandó; ennek elmulasztása tetemes veszteséggel jár s azért okvetlenül kijavítandó. Ha a trágyalékutban jelentékenyebb mennyiségű trágyalé gyűlt össze, akkor azt trágya-

locsolására használjuk; ekközben arra ügyelünk, hogy az ammoniak el ne szálljon, ez okból nyáron csak korán reggel fecskendezzünk és pedig vastagsngárban, mert ha a levelet vékonyan, magasra fecskendezzük — kivált meleg időben — sok ammoniak száll el.

Mit tegyünk azonban a trágyalével az istállóban?

Mindenekelőtt oly bőven almozzunk, hogy az a trágyalévet mind feligya. Legjobb volna a trágyalécsatornát befalazni, elegendő mély csatornákról gondoskodni és ezeket szalmaszecskával vagy tőzeggörrel töltsük meg, hogy ez a trágyalévet mind felszívja. Egy számos marhára naponta 11 fél kg. tőzeggörrel számíthatunk. Ha a szecska vagy tőzeggör egészen felszívta magát, azt a trágyalélepen elterjesztjük és a csatornába új tőzeggörrel vagy szecskát teszünk. A folyókákat átlukasztott vaslapokkal vagy farácsccsal beföldni igen czél-szerű. Ilyen módon nem folyik ki trágyalé és nem is mehet veszendőbe.

A trágyalének az istálló közelében levő veremben, vagy kutban való felfogása nem előnyös, mert veszteséggel jár. Ha konzerváló szereket alkalmazunk pl. szuperfoszfátot, azt vagy tőzeggörrel keverjük, vagy almozás előtt az állásra hintjük. A tőzeg alkalmazása nem kerül sok pénzbe és kifizeti magát. E helyett szalmatöredéket és szecskát is használhatunk, de ez kevesebb nedvességet képes felszívni, azért ez esetben nagyobb csatornára és a tölték gyakoribb megújítására lesz szükség.

A trágyalé okszerű kezelése rendkívül fontossággal bír és nagy mértékben emeli a trágya hatását, kezelésével pedig valóban a legtöbb gazdaságban senki sem törődik.

Határidők.

Budapest, aug. 10.	
Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.80
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Értéktőzsdé

Budapest, aug. 10.	
Oszták hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	585.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. aug. 10-én.

Magyar aranyjárdék 4/100	120.20
Magyar koronajárdék	90.75
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4/100	—
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2 %	—
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	—
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	98.50
Italmérsi jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldterhermentesítési kötvény	99.25
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	201.50
Tiszszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	154.50
Oszták járadék papirban	100.10
Oszták járadék papirban	100.50

Oszták járadék aranyban	121.—
Oszták korona járadék	100.75
Oszták államsorsjegyek	154.75
Oszták magyar bank részvény	15.85
Magyar hitelbankrészvény	732.—
Oszták hitelintézet részvény	667.50
Páti vista	95.20
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.05
Németbirodalmi márka	117.40
Londoni vista	289.87
20 márkás arany	25.45

Forgalmi kimutatás 1903. aug. hó 4-ről. Tiszta buza körülbelül 800 hltr. Kétszeres buza 220 hltr. Rozs 500 hltr. Arpa 500 hltr. Zab 270 hltr. Tengeri 120 hltr. Burgonya 86 hltr.

Ldhas jószágok: Hizott sertés mintegy 60 drb. Félhizott 95 drb. Sovány 160 drb. Süldő 290 drb. Malacz 212 drb. Hizott marha 47 drb. Jármos ökör 900 drb. Fejős tehen 276 drb. Borju 290 drb. Bivaly 38 drb. Juh és kecske 85 drb. Ló 862 drb.

SZERKESZTOI POSTA.

B. K. Helyben. Vasárnap volt a Sport-téren a kerékpárverseny. A reklamokat hűségeen beküldötték hozzánk s azokat közöltük; jegyek küldésére azonban ezek után sem érezte magát kötelezve a rendezőség s a verseny lefolyásáról semmit sem közölhetünk. Mert reklamokat nem vagyunk hajlandók csinálni azért, hogy aztán belépti díjat fizessünk.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

812 A

„Nagyváradai hitelbank részvénytársaság“
müködését Kossuth Lajos utca 10. sz. a. megkezdte.

Üzletköre:

Betétek kamatozás végétti elfogadásu könyvcskékre és folyó számlára, mely előbbi után 5% kamatot fizet, adó levonás nélkül.

Váltók leszámítolása.
Előlegek értékpapirokra és áru-készletre.

Jelzálogkölcsön nyújtása házakra és földekre.

Értékpapirok vétele és eladása.
Szelvények és kisorsolt értékpapirok beváltása.

Hivatalos órák: d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az Igazgatóság.

Gazdák figyelmébe!

Tavotta-kenőcs, gépolaj és olive-olaj, restuticio fluid, szerszám zsir és szerszám lakk, padló-fénymáz.

Midennemü gazdasági és házi czikkek. Mindennemü ásvány- és gyógyvizek.

Világhírü vásártelki mórso.

Francia és magyar pezsgők; különleges csemege-borokon kívül ajánlom saját termésü boromat literenként a 60 fillér, 50 literen felül 44 fillér.

Naponta friss gyümölcs.

Kugler Gerbeaud összes gyártmányainak egyedüli raktára.

Kádár János,
Bémer-tér.

Hazai ipar!

Butor

Modern lakásberendezések, valamint egyes butordarabok gyári árban

REISZ és PORJESZ

butorgyárosoknál, 296

Nagyvárad, Zöldfa utca elején.

A fürdő- és nyaralási idény alkalmából a t. közönség figyelmét felhívjuk

tűz és betörés mentes letéti pénztárunkra,

melyben külön-külön álló és közvetlenül zárható fiókok állanak előnyös feltételek mellett a bérelni kívánók rendelkezésére.

Nagyvárad, Takarékpénztár, részvénytársaság.

339

A várad-velencei volt Weinberger-féle gyárhelyiségben

2 magtár

azonnal bérbevehető.

Értekezhetni lehet a Nagyvárad, Takarékpénztárnál. 307.

Hirdetés.**A Nagyvárad, Hitelbank**

takaré- és segélyszövetkezet

működését megkezdette.

Tagok ez évi október 1-ig — mulasztási illeték fizetése nélkül — felvételnek.

A befizetések hétköznapokon *egész napon át*, vasárnap és ünnepnapokon pedig d. e. 9—11 óráig eszközölhetők a «Nagyvárad, Hitelbank r. t.» üzleti helyiségében *Kossuth Lajos-utca* (Sándor Samu-ház.)

359.

Az igazgatóság.

Uj üzlet!

Szabott árak!

Waldmann Mórtűveg-, porcellán- és lámpa-raktára, villamos felszerelési vállalata
Nagyvárad, Szt. László-tér (Fekete-sas épületében).Nagy választékban és izléses kivitelben kaphatók: *petroleum-, villam- és gáz-csillárok; étkező-, ivó-, mosdó-, kávé- és teás-készletek; china- és alpacca-ezüst disztárgyak;* legjobb minőségű *evő-eszközök; majolika, teracotta és angol fayence-árak;* angol és francia *nipppek; tükrök, fém- és bronz-árak;* izléses, modern *arczképrámák és képkeretek.*

Petroleum-lámpák és égők műhelyemben javíttatnak és villamosra átalakíttatnak. Villamos- és gáz-berendezésekről költségvetéssel és rajzokkal díjmentesen szolgálunk. 344

Szigoruan szabott árak és pontos kiszolgálás.

Egyedüli szakszerű világítási üzlet és javító-műhely.

Kizárólag Dittmar R-féle lámpák raktára.

Villamos- és gázvilágítás-berendezési vállalat.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáca-utca 3. szám.

Művek

folyóiratok, hírlapok, vonalzatok, gazdasági nyomtatványok, egyházi, községi és egyéb hivatalos nyomtatványok, körlevelek, levélborítékok.

Elvállal és készít:

izléses kivitelben mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,számlák, falragaszok, bál meghívók, tánczrendek, étlapok, naptárak, palaczkfeliratok, névjegyek, **gyászlapok** stb. a nyomdai szakba vágó nyomtatványok készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.